

Anvisningar för region att rekvirera statsbidrag för 2023 för pilotverksamhet i barnhälsovården

Barnhälsovård – i samverkan med socialtjänst, mödrahälsovård och tandvård – för barn i socioekonomiskt utsatta områden

Bakgrund

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att genomföra en pilotverksamhet för barnhälsovård i socioekonomiskt utsatta områden. Pilotverksamheten ska:

- bidra till att stärka förutsättningarna för en god och jämlik hälsa bland barn i socioekonomiskt utsatta områden,
- utgå från barnhälsovården och ske i samverkan med socialtjänstens förebyggande verksamhet, tandvården och mödrahälsovården,
- genomföras som ett utökat hembesöksprogram som omfattar sex hembesök och två extra mottagningsbesök utöver det nationella barnhälsovårdsprogrammet under barnets två första levnadsår (i enlighet med Socialstyrelsens förslag (dnr S2019/00910/FS))
- riktas till förstagsängsföräldrar och föräldrar som får sitt första barn i Sverige.

Pilotverksamheten ska genomföras under åren 2020 till 2023 i tre pilotområden som har valts ut av Socialstyrelsen. Ett fjärde område har fått ett särskilt uppdrag att utveckla och testa modellen.

Bidragets storlek

Statsbidraget fördelas till pilotområdena efter rekvisition. Belopp att fördela är totalt 4 500 000 kronor för bidragsåret. Fördelningen till respektive mottagare framgår av fördelningsnycklar/beräkningsmodell i Bilaga 1, anvisningarna.

Beskrivning av fördelningsnyckel/beräkningsmodell

Enligt uppdraget ska Socialstyrelsen ta fram en fördelningsnyckel med utgångspunkt i myndighetens kostnadsberäkning för pilotverksamheten som redovisades till regeringen i februari 2019.

Fyra (4) socioekonomiskt utsatta områden genomför pilotverksamheten under 2023. Ett av dessa områden har redan ett utökat hembesöksprogram i samverkan på plats och har ett särskilt uppdrag att medverka i utvecklingen av modellen. Området får därför en lägre total ersättning än övriga tre pilotområden. Se vidare bilaga 1.

Vilka kan rekvirera medlen?

Socialstyrelsen har beslutat om vilka fyra pilotområden som ska ingå i pilotverksamheten 2023. Berörda regioner och kommuner kan därmed rekvirera statsbidrag.

Vad kan ni använda medlen till?

Villkoren för regionernas och kommunernas användning av statsbidraget framgår i bilaga 1, anvisningarna.

Syftet med pilotverksamheten är att stärka förutsättningarna för en god och jämlik hälsa bland barn i socioekonomiskt utsatta områden. Pilotverksamheten, i enlighet med Socialstyrelsens förslag, utgår från barnhälsovården i samverkan med socialtjänstens förebyggande verksamhet.

Medlen till regionerna under 2023 ska avse en verksamhet:

- Barnhälsovård

Medlen får endast användas för pilotverksamheten som anvisningarna avser.

Pilotverksamheten ska följas upp årligen och efter avslutad pilotverksamhet 2024/2025 utvärderas av en oberoende aktör. Utvärderingen ska särskilt fokusera på om pilotverksamheten stärker förutsättningar för en jämlik hälsa hos barn i socioekonomiskt utsatta grupper och barn som utifrån kända riskfaktorer löper en förhöjd risk att utvecklas ogynnsamt.

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut statsbidraget under 2023 och det kan användas till pilotverksamhet i barnhälsovård från 1 januari 2023 till 31 december 2023.

Hur får ni del av medlen?

Statsbidragen till regioner betalas ut engångsvis efter rekvisition ställd till Socialstyrelsen. Av tabell 2, i bilaga 1, framgår vilket belopp varje region kan rekquirera för 2023.

Behörigt ombud rekquirerar statsbidraget via Socialstyrelsens e-tjänst, som ni når via webbsidan, Pilotverksamhet i barnhälsovården i kommuner och regioner.

Fördelningsnyckeln som ligger som bilaga till anvisningarna anger vad respektive region högst kan rekquirera för belopp.

Rekvisitionen ska ha kommit in till myndigheten senast den 16 juni 2023 och medlen betalas ut inom 30 arbetsdagar.

Vad gäller för återrapportering och återbetalning av medel?

Pilotverksamheten ska följas upp kontinuerligt från dess start 2020 till 2023 samt utvärderas 2024/2025 av en oberoende aktör som Socialstyrelsen anlitar. Utvärderingen omfattar en analys av genomförandet och hur föräldrar upplever programmet samt vilka hälsoutfall programmet ger för barnen (t.ex. språkutveckling, amning och vaccinationstäckning). I utvärderingen studeras om programmet stärker förutsättningarna för en jämlik hälsa för barn i socioekonomiskt utsatta områden. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 1 juni 2026.

Varje deltagande region ska senast den 3 maj 2024 återrapportera till Socialstyrelsen hur 2023 års bidrag har använts inklusive en ekonomisk redovisning. Socialstyrelsen skickar ett uppföljningsformulär till mottagarens registratur.

Medel som inte har använts eller som inte används i enlighet med angivna villkor ska återbetalas till Socialstyrelsen. Vi skickar en faktura till berörda regioner.

Bilaga 1

Enligt uppdraget ska Socialstyrelsen ta fram en fördelningsnyckel med utgångspunkt i myndighetens kostnadsberäkning för pilotverksamheten.

I Socialstyrelsens rapport *Förslag om pilotverksamhet för barnhälsovård för att stärka förutsättningar för jämlik hälsa bland barn*, som överlämnades till regeringen i februari 2019 beräknades kostnaden för genomförandet för pilotverksamheten. År 2023 fördelas 4 500 000 kronor till deltagande verksamheter enligt följande:

År 2023 kommer fyra (4) socioekonomiskt utsatta områden genomföra pilotverksamheten. Ett av dessa områden, har redan ett utökat hembesöksprogram på plats och utökar befintligt program med besök i enlighet med Socialstyrelsens förslag, således får en lägre ersättning för att delta. Dock har det området ett särskilt uppdrag att medverka i utvecklingen av modellen.

Eftersom antalet nyfödda barn i målgruppen överskattats i den ursprungliga beräkningen görs här en justering och antalet barn reduceras till 44-49 barn per pilotområde.

Tabell 1. Total ersättning per pilotområde (både region och kommun) år 2023¹

Område	Kronor	Andel till region	Andel till kommun
Pilotområde 1	1 285 000 kr	55 %	45 %
Pilotområde 2	1 285 000 kr	55 %	45 %
Pilotområde 3	1 285 000 kr	55 %	45 %
Område med ett särskilt uppdrag	640 000 kr	60 %	40 %

Regionerna är huvudman för barnhälsovård och tilldelas 55 procent av statsbidraget för det området. Då barnhälsovården i området med ett särskilt uppdrag har ett mera omfattande uppdrag än övriga pilotområden tilldelas den regionen 60 procent av statsbidraget för det området för år 2023.

Tabell 2. Ersättning per region med pilotområde för år 2023²

Område	Till regionerna
Pilotområde 1	705 000 kronor
Pilotområde 2	705 000 kronor
Pilotområde 3	705 000 kronor
Område med ett särskilt uppdrag	385 000 kronor

Regionerna med pilotområde 1–3 tilldelas 705 000 kronor för år 2023, till barnhälsovård. En region med ett särskilt uppdrag tilldelas 385 000 kronor för år 2023.

¹ Tabellen visar avrundade summor, kontakta Socialstyrelsen för exakt summa

² Tabellen visar avrundade summor, kontakta Socialstyrelsen för exakt summa